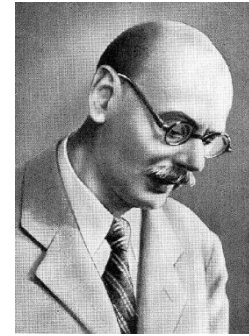


Szekfű Gyula

(Székesfehérvár, 1883. május 23. – Budapest, 1955. június 28.) történész, a Magyar Tudományos Akadémia tagja (levelező 1925. május 7., rendes 1941. május 16.). A magyar történettudomány egyik legjelentősebb személyisége.



Életpályája:

Történész - 1904-ben az Eötvös Kollégium tagjaként a bp.-i egyetemen történelem-latin szakos tanári, 1905-ben bölcsészdoktori oklevelet szerzett. Az MTA tagja (l. 1925. máj. 7., r. 1941. máj. 16.). 1930-tól a Szt. István Akad., 1938-tól a Kisfaludy Társ. r. tagja. 1954-től az Elnöki Tanács tagja. Corvin-koszorú (1930), az MTA Nagyjutalma (1942). - 1905-től a M. Nemzeti Múzeum kézirat- és levéltári osztályán könyvtári gyakornok, 1906-tól a M. Orsz. Levéltár tisztviselője, 1907-től mint orsz. levéltári fogalmazó levéltári kiküldött Bécsben, 1908-tól Bécsben a Pénzügyminisztérium hatáskörébe tartozó kamarai levéltár, 1910-től a házi, udvari és áll. tisztviselője. 1916-tól a bp.-i egy.-en „a XVI-XVIII. sz. m. tört.” magántanára, 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején kinevezték a segéd tud. tanszék élére, de nem fogadta el, 1924-től c. ny. rk. tanára. 1922-től külügyminisztériumi osztálytanácsos. 1925-től a bp.-i egy.-en a m. tört. (1526 után) ny. r. tanára; 1942-43-ban a bölcsészettudományi kar dékánja. A Szálasi-hatalomátvétel (1944. okt.) után bujkált. 1945-ben rektorhelyettes a bp.-i egy.-en. 1946-48-ban Mo. moszkvai követe, ill. nagykövete, 1953-tól országgyűlési képviselő. A m. történelemtudomány egyik legjelentősebb személyisége. Három nemzedék c. műve, valamint Hóman Bálinttal írt, 1928-tól megjelent Magyar Története alapvetően befolyásolta több nemzedék történelemszemléletét. 1938-ban tanulmányt írt a türelmes nemzetiségi politika fontosságáról a Szent István-Emlékkönyvbe; 1939-ben tanulmánykötetet szerkesztett Mi a magyar? címmel, melybe többek között Babits Mihály, Kodály Zoltán, Eckhardt Sándor írtak. 1941-ben a Népszava híres karácsonyi számának egyik szerzője. 1947-ben írta a Forradalom után c., 1952-ben Az öreg Kossuthra! szóló művét. Utolsó tanulmánya 1955-ben jelent meg az értelmiség 1945 utáni „átállásáról”. 1927-38-ban a Magyar Szemle c. folyóirat, 1941-43-ban a M. Életrajzok c. könyvsorozat szerkesztője.

Tudományos munkássága:

Három nemzedék c. műve, valamint Hóman Bálinttal írt, 1928-tól megjelent Magyar Története alapvetően befolyásolta több nemzedék történelemszemléletét. 1938-ban tanulmányt írt a türelmes nemzetiségi politika fontosságáról a Szent István-Emlékkönyvbe; 1939-ben tanulmánykötetet szerkesztett Mi a magyar? címmel, melybe többek között Babits Mihály, Kodály Zoltán, Eckhardt Sándor írtak. 1941-ben a Népszava híres karácsonyi számának egyik szerzője. 1947-ben írta a Forradalom után

c., 1952-ben Az öreg Kossuthra1 szóló művét. Utolsó tanulmánya 1955-ben jelent meg az értelmiség 1945 utáni „átállásáról”. 1927-38-ban a Magyar Szemle c. folyóirat, 1941-43-ban a M. Életrajzok c. könyvsorozat szerkesztője.

Főbb művei:

- Szamosközy István történeti munkáinak kritikájához (Bp., 1904)
- Serviensek és familiárisok (Bp., 1912)
- A számúzott Rákóczi (Bp., 1913; reprint kiad. 1993)
- A budai basák magyar nyelvű levelezése 1553-1589. Kiad. Takáts Sándorral, Eckhart Ferencsel (Bp., 1915)
- Mit vétettem én? (Bp., 1915)
- A magyar állam életrajza (Bp., 1917; németül Berlin, 1918; reprint kiad. 1988)
- Három nemzedék (1920; bőv. kiad. 1934; reprint kiad. 1989)

Fontosabb díjai, elismerései:

- Corvin-koszorú (1930)
- Magyar Köztársasági Érdemrend nagykeresztje (1948)